SchoolBeat.cymru

RHAGLEN GRAIDD CYSWLLT YSGOLION CYMRU GYFAN

AMLINELLIAD GWERS **Stori Griff**

LLINYN Diogelwch a Diogelu **PWNC Camfanteisio Rhywiol ar Blant** **Cynfod Allweddol 2 (Uchaf)**

Mae Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn yn cynnwys hawliau plant a phobl ifanc i gael eu hamddiffyn rhag camdriniaeth a chamfanteisio. Mae holl blant a phobl ifanc o bosib mewn risg o gael eu cam-drin yn rhywiol. Mae gan ysgolion rôl ganolog i'w chwarae mewn lleihau'r risg hwn. Drwy edrych ar nodweddion perthynas ddiogel ac iach, gall swyddogion gynorthwyo dysgwyr i ddatblygu'r sgiliau i nodi risgiau posibl, cadw'n ddiogel a cheisio cymorth os oes angen.

Dylai'r wers ar berthynas fwy diogel gael ei chyflwyno fel rhan o raglen Addysg Bersonol a Chymdeithasol ac addysg rhyw a pherthynas yr ysgol. Dylai fod yn gyson gyda pholisi addysg rhyw'r ysgol a'r fframwaith gwerthoedd a gytunwyd ar gyfer addysg rhyw a pherthynas. Sicrhewch fod y wers yn briodol ar gyfer anghenion dysgwyr o ran eu hoedran, aeddfedrwydd, iaith/lluniau a ddefnyddir, a'r ddealltwriaeth angenrheidiol. Ymhellach at hyn, cyflwynir y wers hon ond os yw athro yn bresennol yn yr ystafell ddosbarth bob amser.

Dylai swyddogion sicrhau eu bod wedi trafod cynnwys y wers gyda'r athro dosbarth ac ystyried unrhyw blant a all fod yn fregus i gynnwys y wers. Dylai'r athro a staff eraill yr ysgol sydd â chyswllt rheolaidd gyda'r plant gyfranogi'n llawn yn y wers.

Mae cyngor pellach ar ddysgu pynciau sensitif ar gael ar wefan Addysg Bersonol a Chymdeithasol drwy ddilyn y ddolen i 'dysgu am bynciau sensitif' ar http://wales.gov.uk/psesub/home/holisticpse/delivery/teachingsensitiveissues/?lang=en

Cysylltiadau gydag Addysg Bersonol a Chymdeithasol – canlyniadau dysgu Cyfnod Allweddol 2

Sgiliau → Datblygu Meddwl – Ffurfio barn bersonol a gwneud penderfyniadau gwybodus

Sgiliau → Datblygu Cyfathrebu – Gwrando'n ofalus, cwestiynu ac ymateb i eraill – Mynegi eu safbwyntiau a'u syniadau'n hyderus drwy ystod o ddulliau priodol – Cyfrannu at drafodaethau dosbarth a chymryd rhan mewn dadleuon

Sgiliau → Gweithio gydag Eraill – Cydsynio â phrofiadau a theimladau pobl eraill – Gofyn am gymorth a chyngor personol

Ystod →Dinasyddiaeth Weithredol – Datblygu parch i'w hunain ac eraill – Gwerthfawrogi teuluoedd a chyfeillion fel ffynhonnell cymorth cilyddol – Deall eu hawliau, e.e. Confensiwn y CU ar Hawliau'r Plentyn, a chyfrifoldebau.

Ystod → Iechyd a Llesiant Emosiynol – Deall pwysigrwydd diogelwch personol – Deall sut i wahaniaethu rhwng cyffwrdd priodol ac amhriodol – Beth i'w wneud a phwy i fynd atynt pan ydych yn teimlo'n anniogel

Ystod → Datblygiad Moesol ac Ysbrydol – Deall fod pobl yn wahanol yn beth maent yn ei gredu sy'n dda a drwg

Cysylltiadau gyda Llythrennedd a Rhifedd

Blwyddyn 5

Llafaredd ledled y cwricwlwm → Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau → Gwrando

- ymateb yn feddylgar i eraill, holi cwestiynau ac ymateb i'r cynnwys a safbwyntiau'r siaradwyr

Llafaredd ledled y cwricwlwm → Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau → Cydweithio a Thrafod

- cyfrannu at drafodaethau grŵp, cymryd rhywfaint o gyfrifoldeb am gwblhau'r gorchwyl yn dda, e.e. cyflwyno syniadau perthnasol, crynhoi.
- Creu a datblygu syniadau eraill mewn trafodaethau grŵp, e.e. drwy holi cwestiynau i edrych ymhellach, cynnig mwy o syniadau.

Blwyddyn 6

Llafaredd ledled y cwricwlwm → Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau → Gwrando

- Ymateb i bobl eraill gyda chwestiynau a sylwadau gyda chanolbwynt ar resymau, goblygiadau a chamau nesaf.

Llafaredd ledled y cwricwlwm ⍰ Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau → Cydweithio a Thrafod

- Cyfrannu'n benderfynol i drafodaethau grŵp i gyflawni canlyniadau a gytunwyd.
- Dilyn pwyntiau mewn trafodaethau grŵp, gan gytuno ac anghytuno wrth roi rhesymau.

Cysylltiad â Chonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn **Erthygl 13** – Yr hawl i wybodaeth **Erthygl 16** – Yr hawl i breifatrwydd **Erthygl 19** – Ni ddylech gael eich anafu a dylech gael ei gofalu amdanoch a'ch diogelu **Erthygl 29** – Yr hawl i ddatblygu personoliaeth, doniau a gallu meddyliol a chorfforol y plentyn i'w llawn botensial. **Erthygl 34** – Dylai'r Llywodraeth warchod plant rhag camdriniaeth rywiol **Erthygl 36** – Dylech gael eich gwarchod rhag pethau sy'n eich niweidio	Mae'r adnodd hwn yn cynorthwyo ysgolion i ddatblygu eu hagweddau at **Lesiant** a **Gofal, Cymorth ac Arweiniad** fel sy'n ofynnol gan Fframwaith Arolygon Cyffredin ESTYN 2017. Mae hefyd yn adlewyrchu'r egwyddorion a osodwyd yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
Y Gyfraith **Deddf Plant 1989 Deddf Addysg 2002** Cadarnhawyd **Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn 1989** (CU, 1989) gan y DU ar 16 Rhagfyr 1991.	**Diogelu plant: gweithio gyda'n gilydd o dan Ddeddf Plant 2004** (Llywodraeth Cymru, 2006) Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru), 2014 Diogelu Dysgwyr (2015)

Canlyniadau Dysgu	• Eich cynorthwyo i ddeall a gwrthod camfanteisio ar blant • Adnabod yr arwyddion nad yw rhywbeth yn iawn • Cydnabod na ellir ymddiried ym mhawb • Mae gwybod y Gyfraith yn amddiffyn plant a phobl ifanc • Gwybod sut i ddweud wrth oedolyn rydych yn ymddiried ynddynt pan mae sefyllfa yn anghyffordus • Gwybod lle i fynd am gymorth
Meini Prawf Llwyddiant	Erbyn diwedd y wers, fe wnewch ddysgu: • Beth a olygir gan gamfanteisio ar blant • Sut i adnabod yr arwyddion nad yw rhywbeth yn iawn • Sut i gydnabod na ellir ymddiried ym mhawb • Bod y Gyfraith yn amddiffyn plant a phobl ifanc • Sut i ddweud wrth oedolyn rydych yn ymddiried ynddynt pan mae sefyllfa yn anghyfforddus • Lle i fynd am gymorth
Adnoddau	1. PowerPoint 2. Cardiau dangos geiriau allweddol 3. Cerdyn dangos Diffiniad o Gamfanteisio'n Rhywiol ar Blant 4. Fideo *Stori Griff* Rhan 1 a Rhan 2 5. Cardiau Lluniau 6. Amlinelliad o'r Blociau Adeiladu 7. 6 Set o Gardiau Datganiadau Blociau Adeiladu

	8. Cerdyn Cyfraith Wybodaeth Swyddog 9. Prennau mesur i'w dosbarthu ar ddiwedd y wers
Geiriau allweddol	camdriniaeth paratoi at bwrpas rhyw rheolaeth cam-fanteisio
Diffiniad	Camfanteisio ar Blant yw pan mae rhywun yn dod yn gyfaill i blentyn, eu cam-drin a'u camfanteisio, eu rhwydo a'u rheoli am ddiben troseddol neu rywiol.

Amlinelliad o'r Wers	**Gweithgarwch**	**Disgrifiad**	**Amseru**
Mae'r wers wedi'i llunio i fod yn 60 munud o hyd.	Cyflwyniad	Cyflwyno rheolau sylfaenol. Amlinellu'r canlyniad dysgu a'r meini prawf llwyddiant	5 mun
	Asesu gwybodaeth a dysgu	Cyfeirio at wersi blaenorol. Trafod y wers 'Ffrind neu Elyn' a gofyn i ddisgyblion ddweud wrthych beth maent wedi'i ddysgu	
	Gweithgarwch 1	Ffilm Rhan 1	5 mun
	Gweithgarwch 2	Cardiau Lluniau	15 mun
	Gweithgarwch 3	Egluro Camfanteisio	5 mun
	Gweithgarwch 4	Ffilm Rhan 2	7 mun
	Gweithgarwch 5	Datganiad Blociau Adeiladu	15 mun
	Cymorth a gwybodaeth bellach	Athro, Unigolyn Diogelu Dynodedig (DSP), Swyddog Cymuned Ysgol yr Heddlu, oedolyn a ymddiriedir ynddynt, schoolbeat.cymru, Childline, Meic Cymru, Gwefan CEOP Riportio Cam-drin Ar-lein www.ceop.police.uk	4 mun
	Adolygu ac asesu dysgu	Crynhoi ac asesu cynnydd disgyblion drwy weithio mewn parau a holi. Adolygu amcanion ac asesu canlyniadau disgyblion.	4 mun
	Adlewyrchiad	Annog dysgwyr i feddwl ac adlewyrchu ar eu dysgu drwy gwblhau'r ddedfryd, "Heddiw, rwyf wedi dysgu am…"	

Heddlu Gwent © Gwent Police – 2019